

ЗАТВЕРДЖУЮ

**ректор Національного університету
«Одеська юридична академія»**

професор

Олег ТОДОЩАК

ВИСНОВОК

Національного університету «Одеська юридична академія» щодо дисертації Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» (тема дисертації затверджена Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» 07 вересня 2022 року, протокол № 1)

Витяг

**з протоколу засідання фахового семінару кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу Національного університету
«Одеська юридична академія»
№ 10 від 13 березня 2026 року**

Присутні:

завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
д.ю.н., професор Голубева Н.Ю.

д.ю.н., професор Волкова Н. В. – *науковий керівник*;

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
д.ю.н., професор Андронов І.В.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Бут І.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Дрогозюк К.Б.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Іліопол І.М.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.
філос. в галузі права Московчук Д.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Павлова Ю.С.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Полуніна О.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Полюк Ю.І.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Притуляк В.М.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Стоянова Т.А.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Цал-Цалко Ю.Ю.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Яніцька І.А.;

лаборант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Рабоча О.О.

аспірантка Мельниченко А.В.

З присутніх 3 доктори юридичних наук, 10 кандидатів юридичних наук та 1 доктор філософії в галузі права – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження Мельниченко А.В. на тему «Інститут приватних виконавців в Україні», поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо рекомендації до разового публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Доповідь здобувачки ступеня вищої освіти доктора філософії Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні», поданої на здобуття вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Доповідачка обґрунтувала актуальність обраної теми, визначила мету, завдання, методологію дисертаційного дослідження, охарактеризувала його об'єкт та предмет, виклала науково-практичну значимість роботи, надала відомості щодо впровадження результатів дослідження.

Обґрунтовуючи вибір теми дисертаційного дослідження, здобувачка зазначає, ефективне виконання судових рішень є невід'ємною складовою реалізації права на справедливий суд та важливою гарантією захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Водночас в Україні проблема невиконання або несвоєчасного виконання судових рішень залишається однією з найбільш гострих, що негативно впливає на рівень довіри до судової влади, стан законності та правопорядку в державі.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування дієвої та ефективної системи примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі - рішення), що відповідає б сучасним європейським стандартам. Статистичні дані свідчать про низький рівень фактичного виконання рішень органами Державної виконавчої служби, що зумовило потребу у докорінному реформуванні системи виконавчого провадження в Україні.

Важливим етапом такого реформування стало запровадження інституту приватних виконавців в Україні, який покликаний підвищити ефективність примусового виконання рішень, зменшити навантаження на державних виконавців та забезпечити реальне відновлення порушених прав осіб. Водночас функціонування інституту приватних виконавців породжує низку проблем теоретичного та практичного характеру, зокрема щодо співвідношення повноважень державних і приватних виконавців, меж їхньої відповідальності, а також механізмів судового контролю за їх діяльністю тощо.

Незважаючи на зростання наукового інтересу до проблем примусового виконання рішень, у вітчизняній юридичній науці відсутні комплексні дослідження, присвячені інституту приватних виконавців в Україні. Багато аспектів його правового регулювання залишаються дискусійними, а практика застосування законодавства – неоднорідною, що зумовлює необхідність подальшого наукового осмислення та вдосконалення нормативної бази.

Таким чином, вибір теми дослідження «Інститут приватних виконавців в Україні» обумовлений потребою теоретичного обґрунтування місця та ролі приватних виконавців у системі примусового виконання судових рішень, вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства та практики його застосування з метою забезпечення повного, своєчасного й ефективного виконання рішень.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять наукові праці вітчизняних учених, у яких досліджуються загальнотеоретичні та спеціальні проблеми виконавчого провадження, зокрема питання формування і розвитку науки виконавчого провадження, правової природи примусового виконання рішень, місця виконавчого провадження у механізмі судового захисту прав, а також правового статусу суб'єктів, які здійснюють примусове виконання рішень, контроль виконання рішень тощо. До таких науковців, які досліджували зазначену проблематику необхідно віднести: А. М. Авторгова, І.В. Андропова, Ю. В. Білоусова, В.І. Бобрика, В. С. Боєру, Н.В. Волкову, О. Б. Вербу, Н.Ю. Голубєву, Н. М. Грабар, К.В. Гусарова, Д. Є. Забзалюк, П. П. Заворотько, Д. Ю. Іщенко, М. Є. Кисельова, Л.В. Крупнову, Д. Д. Луспеника, П.В. Макушева, Ю. Д. Притику, В. М. Притуляка, Л.Л. Тарасенко, С. Я. Фурсу, С. В. Щербак та ін.

Незважаючи на запровадження змішаної моделі примусового виконання рішень та інституціоналізацію приватного виконавця як самостійного суб'єкта професійної діяльності, вітчизняна правова наука досі не виробила цілісної доктринальної концепції його правового статусу у системі виконавчого провадження. Відсутнє комплексне системне дослідження, у межах якого інститут приватних виконавців розглядався б не фрагментарно, а у структурно-функціональному зв'язку з іншими учасниками провадження – державним виконавцем, сторонами та їх представниками, прокурором, експертом, спеціалістом, перекладачем тощо.

Наукова дискусія також характеризується відсутністю єдності щодо визначення правової природи інституту приватних виконавців, його місце в системі виконавчого провадження. Невирішеними залишаються питання співвідношення повноважень державного і приватного виконавців з огляду на принципи незалежності, професійної автономії та підконтрольності. Потребує подальшого теоретичного осмислення обсяг процесуальної правосуб'єктності приватного виконавця, межі його дискреційних повноважень та гарантії реалізації примусових заходів.

Спрямованість України на інтеграцію до європейського правового простору зумовлює необхідність модернізації національної системи примусового виконання рішень з урахуванням стандартів Ради Європи та практики Європейського суду з прав людини. У цьому аспекті особливого значення набуває розвиток інституту приватних виконавців як складової змішаної моделі виконання рішень, покликаної забезпечити оперативність, результативність і професійну автономність процедури примусового виконання судових актів та рішень інших органів (посадових осіб).

Актуальність дослідження визначається необхідністю формування цілісної доктринальної концепції інституту приватних виконавців в Україні, зокрема дослідження його правової природи, місця у системі суб'єктів виконавчого провадження, обсягу процесуальної правосуб'єктності та меж реалізації владних повноважень. Наукового осмислення потребують також питання удосконалення законодавчого регулювання організаційно-правової структури інституту приватних виконавців, правового статусу приватного виконавця, зміцнення гарантій його незалежності та відповідальності, а також вироблення узгодженої правозастосовної практики, що відповідала б європейським стандартам забезпечення балансу публічних і приватних інтересів у сфері примусового виконання рішень.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, Цивільний процесуальний кодекс України, Закони України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», інші нормативно-правові акти національного

законодавства, а також норми законодавства окремих іноземних держав у сфері примусового виконання судових рішень приватними виконавцями.

Емпіричною основою дослідження є матеріали судової практики щодо здійснення примусового виконання рішень приватними виконавцями та функціонування інституту приватних виконавців в Україні, правові висновки Верховного Суду, рішення Конституційного Суду України, а також правові позиції Європейського Суду з прав людини щодо забезпечення ефективного виконання рішень та гарантій права на справедливий суд.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» на 2021–2025 рр., що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Правове та соціальне життя людини в людиноцентристському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000266).

Мета і завдання дослідження. Метою наукового дослідження є визначення поняття та правової природи інституту приватних виконавців, організаційно-правових засад функціонування, особливостей правового статусу приватного виконавця, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання та визначення перспектив розвитку цього інституту з урахуванням міжнародного досвіду.

Для досягнення поставленої мети у дисертації передбачається вирішення таких основних завдань:

- дослідити наявні наукові підходи до розуміння інституту приватних виконавців у вітчизняній правовій доктрині та узагальнити існуючі концепції його правової природи;
- визначити поняття та правову природу інституту приватних виконавців, його основні характеристики та правові засади функціонування;
- проаналізувати моделі примусового виконання рішень у національних та зарубіжних системах, виявити їх переваги і недоліки;
- визначити правовий статус приватного виконавця;
- охарактеризувати роль Асоціації приватних виконавців України у забезпеченні належного здійснення професійної діяльності приватних виконавців;
- проаналізувати кваліфікаційні вимоги та процедуру доступу до професії приватного виконавця, визначити проблемні аспекти та можливості їх удосконалення;

- з'ясувати роль держави у функціонуванні інституту приватних виконавців, зокрема в частині контролю, нагляду та відповідальності приватних виконавців;
- узагальнити юридичні засади охорони особистої та професійної безпеки приватних виконавців під час здійснення виконавчих дій;
- визначити ефективність діяльності приватних виконавців в Україні та перспективи розвитку інституту приватних виконавців;
- розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства про діяльність приватних виконавців з урахуванням міжнародних і європейських стандартів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі функціонування інституту приватних виконавців, організація та здійснення примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) приватними виконавцями в Україні.

Предметом дослідження є інститут приватних виконавців в Україні.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження становить діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання, який дозволив розглянути інститут приватних виконавців як динамічне правове явище, що розвивається у взаємозв'язку з соціально-економічними та державно-правовими процесами в Україні. У процесі дослідження також використовувалися загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, застосування яких зумовлювалося метою, завданнями та структурою роботи.

Методи формальної логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія) застосовувалися під час опрацювання наукових підходів до розуміння інституту приватних виконавців, дослідження нормативно-правових актів, матеріалів судової та іншої правозастосовної практики, а також при формулюванні теоретичних узагальнень і висновків (розділи 1, 2, 3 дисертації).

Історико-правовий метод використовувався при дослідженні становлення та розвитку наукових поглядів на інститут приватних виконавців в Україні, а також при аналізі еволюції відповідного правового регулювання (розділ 1 дисертації).

Системно-структурний метод дав змогу визначити поняття, правову природу та місце інституту приватних виконавців в системі виконавчого провадження, а також проаналізувати його внутрішню структуру, суб'єктний склад і механізми самоврядування приватних виконавців (розділи 1, 2 дисертації).

Формально-юридичний метод застосовувався при дослідженні змісту правових норм, що регулюють статус приватних виконавців, порядок доступу до професії, їхні права, обов'язки та відповідальність, а також роль держави у

регулюванні та нагляді за діяльністю приватних виконавців тощо (розділи 1, 2, 3, 4 дисертації).

Порівняльно-правовий метод використовувався під час аналізу міжнародного досвіду правового регулювання інституту приватних виконавців та зіставлення його з національною моделлю з метою виявлення спільних і відмінних рис, а також можливостей імплементації позитивних зарубіжних практик в Україні (розділи 1, 2, 3, 4 дисертації).

Метод правового моделювання застосовувався при формуванні пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання інституту приватних виконавців, зокрема у частині забезпечення особистої та професійної безпеки приватних виконавців, підвищення ефективності їх діяльності та визначення перспектив подальшого розвитку цього інституту (розділ 3 дисертації).

Соціологічний і статистичний методи використовувалися для аналізу та узагальнення практики діяльності приватних виконавців, оцінки ефективності функціонування інституту приватних виконавців, а також обґрунтування запропонованих у роботі теоретичних і практичних висновків (розділи 2, 3 дисертації).

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим комплексним дослідженням теоретичних та практичних проблем інституту приватних виконавців в Україні, виконаним на матеріалах оновленого виконавчого законодавства та процесуального законодавства України з урахуванням європейського досвіду.

У дисертаційному дослідженні отримані такі результати, що мають наукову новизну:

вперше:

- надано визначення поняття інституту приватних виконавців як самостійного правового інституту у системі права України, який становить сукупність правових норм, що регулюють організаційні, функціональні та професійні засади діяльності приватних виконавців як суб'єктів примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), визначають їх правовий статус, компетенцію, порядок набуття професійних повноважень, механізми здійснення примусового виконання, а також гарантії незалежності та відповідальності у забезпеченні реалізації прав і законних інтересів сторін виконавчого провадження;

- запропоновано розширити повноваження Асоціації приватних виконавців України шляхом наділення її правом установлювати та затверджувати діапазон мінімальних і максимальних тарифів на винагороду приватного виконавця з урахуванням категорії рішення, складності виконавчих дій, розміру стягнення та регіональних особливостей, із передбаченням обов'язкового погодження таких тарифів із Міністерством юстиції України, їх

реєстрації та оприлюднення, а також закріпленням за Асоціацією приватних виконавців України функції контролю за дотриманням встановлених тарифів приватними виконавцями шляхом перевірки фінансової звітності та застосування заходів професійного впливу;

- обґрунтовано концепцію нормативної трансформації Автоматизованої системи виконавчого провадження з інформаційно-облікового ресурсу у повноцінну цифрову платформу здійснення примусового виконання рішень, що передбачає законодавче закріплення: обов'язкової інтеграції Автоматизованої системи виконавчого провадження з ключовими державними реєстрами, функціонування електронного кабінету учасників виконавчого провадження як процесуальної форми реалізації їхніх прав та обов'язків, а також впровадження електронної моделі міжвідомчої взаємодії виконавців і контролюючих органів у режимі реального часу;

- запропоновано систему штрафних санкцій як додатковий захід дисциплінарної відповідальності приватних виконавців із градацією від 25% до 75% середньомісячного доходу приватного виконавця залежно від кількості та тяжкості порушень протягом календарного року;

- запропоновано законодавчо впровадити комплекс заходів, спрямованих на підвищення безпеки та захист приватних виконавців під час здійснення виконавчих дій, що включає: обов'язковий поліцейський супровід під час здійснення виконавчих дій; право укладання договорів з приватними охоронними структурами; створення спеціалізованої служби моніторингу безпеки при Асоціації приватних виконавців України; впровадження комплексної системи страхування професійних ризиків;

- запропоновано створення інституту уповноважених державних ревізорів у структурі Міністерства юстиції для здійснення аналізу та моніторингу роботи приватних виконавців із використанням цифрових платформ та виявлення ризик-факторів на підставі автоматичного спрацювання «триггерів ризику»;

вдосконалено:

- науковий підхід до класифікації прав та обов'язків приватного виконавця шляхом їх систематизації за комплексом критеріїв (функціонально-цільовим, характером юридичного впливу та стадійності виконавчого провадження) з виокремленням чотирьох взаємопов'язаних груп: організаційно-розпорядчих, пошукових, правозабезпечувальних та фінансових;

- теоретичне розуміння співвідношення прав та обов'язків приватного виконавця як взаємозумовлених елементів його правового статусу шляхом їх структуризації не лише як переліку законодавчо визначених повноважень, а як функціонально інтегрованої системи, орієнтованої на досягнення мети виконавчого провадження;

- систему допуску до професії приватного виконавця в частині запровадження диференційованого підходу до тривалості стажування: одного місяця для кандидатів із стажем роботи у сфері права понад п'ять років та три місяці для кандидатів зі стажем роботи у сфері права від двох до п'яти років;

- процедуру кваліфікаційного оцінювання приватних виконавців через основні напрями: повну цифровізацію та стандартизацію процедури іспиту із створенням єдиної цифрової платформи з банком понад дві тисячі стандартизованих тестових завдань; законодавче закріплення вимог до прозорості процедур;

- систему стажування приватних виконавців через впровадження модульної системи підготовки, яка передбачає заміну половини стажування інтенсивними навчальними модулями з практичними симуляціями та створення системи державного співфінансування стажування;

- концепцію державно-приватного партнерства у сфері безпеки приватних виконавців, де державні органи гарантують мінімальний набір гарантій безпеки, а Асоціації приватних виконавців України переймає функції саморегулювання, моніторингу безпеки та захисту інтересів її членів;

набуло подальшого розвитку:

- наукове положення щодо інституційної трансформації системи примусового виконання, у межах якого запропоновано запровадження у структурі органів публічної влади спеціалізованого корпусу державних виконавців зі спеціальною компетенцією, на яких доцільно покласти виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо України, справ у сфері національної безпеки та оборони, стягнення значних сум до державного бюджету, а також конфіскації майна у справах про корупційні й воєнні злочини, із визначенням їх особливого правового статусу, гарантій незалежності та порядку підзвітності. Одночасно обґрунтовано необхідність скасування загальної (універсальної) компетенції державних виконавців у її чинному обсязі та перерозподілу повноважень між спеціалізованим державним корпусом і приватними виконавцями, що забезпечує функціональну спеціалізацію публічного сегмента та оптимізацію змішаної моделі примусового виконання рішень;

- напрямки вдосконалення діяльності Асоціації приватних виконавців України. В частині: посилення ролі професійного самоврядування на центральному та регіональному рівнях; розвиток міжнародного співробітництва; впровадження сучасних технологій у професійну діяльність; підвищення стандартів професійної етики; впровадження цифрових платформ для моніторингу та прогнозування діяльності приватних виконавців; інтеграції механізмів медіації та удосконалення системи безперервної професійної підготовки;

- впровадження комплексної системи оцінки ефективності приватних виконавців, що поєднує композитний індекс результативності (CEEI), KPI-матрицю, бенчмаркінг із колективним рейтингом, систему клієнтського зворотного зв'язку та механізм вибору виконавця на основі оцінки (score-based), забезпечуючи стандартизоване, багатовимірне та прозоре оцінювання їхньої діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та пропозиції, сформульовані в дисертаційному дослідженні, можуть бути використані у:

науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальшого розвитку вчення про інститут приватних виконавців в Україні; правотворчій діяльності – для підготовки проектів законів про внесення змін до Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» з метою удосконалення інституту приватних виконавців в Україні; правозастосовній діяльності – при здійсненні примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) приватними виконавцями; навчальному процесі – при викладанні курсів «Виконавче провадження», підготовці підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, практикумів із зазначеної дисципліни.

Апробація матеріалів дисертації. Дисертацію виконано та обговорено на кафедрі цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Теоретичні висновки, сформульовані у дисертації, доповідалися та обговорювалися на всеукраїнських науково-практичних конференціях: Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю. С. Червоного «Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану» (м. Одеса, 16 грудня 2022 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю. С. Червоного «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» (м. Одеса, 28 грудня 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Новели цивільного процесуального законодавства: цивільна юрисдикція, процесуальні строки» (Одеса, 8 квітня 2024 р.); Науково-практичній конференції «Новели цивільного процесуального законодавства: спрощені провадження» (м. Одеса, 5 травня 2025 р.).

Публікації. Основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, відображено в 4 наукових статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, а також у 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

По закінченню доповіді Мельниченко А.В. присутніми поставлені такі запитання:

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Стоянова Т.А. звернула увагу на запропоновану в дисертаційному дослідженні концепцію посилення ролі професійного самоврядування, зокрема розширення повноважень Асоціації приватних виконавців України, та поставила питання щодо доцільності наділення її додатковими функціями у сфері контролю й регулювання професійної діяльності.

Мельниченко А.В. обґрунтувала, що розвиток інституту приватних виконавців потребує ефективних механізмів саморегулювання, які доповнюють державний контроль. Авторка зазначила, що посилення інституційної спроможності Асоціації, зокрема шляхом розширення її участі у формуванні професійних стандартів, контролі за їх дотриманням та розвитку дисциплінарних механізмів, сприятиме підвищенню якості діяльності приватних виконавців і забезпеченню балансу між незалежністю професії та публічними інтересами;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Іліопол І.А. поставила питання щодо обґрунтованості пропозицій стосовно удосконалення доступу до професії приватного виконавця, зокрема щодо диференціації стажування та запровадження нових підходів до оцінювання кандидатів.

Мельниченко А.В. зазначила, що сучасні вимоги до професії потребують більш гнучкого та водночас прозорого механізму доступу, який враховує рівень підготовки та професійного досвіду кандидатів. Авторка наголосила, що запропоновані зміни, включаючи цифровізацію процедур оцінювання та забезпечення відкритості їх результатів, сприятимуть формуванню високопрофесійного корпусу приватних виконавців і підвищенню довіри до інституту в цілому;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Бут І.О. порушив питання щодо запропонованої у дисертації цифровізації виконавчого провадження, зокрема впровадження інтегрованих електронних систем та автоматизованих механізмів контролю, і поцікавився практичною доцільністю таких змін.

Мельниченко А.В. наголосила, що цифровізація є необхідною умовою підвищення ефективності виконання рішень, забезпечення прозорості процедур та мінімізації корупційних ризиків. Авторка підкреслила, що впровадження електронної взаємодії, автоматизованого обліку виконавчих дій та аналітичних інструментів дозволить оптимізувати діяльність виконавців і покращити контроль за їх роботою;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к.ю.н., доцент Полюк Ю.І. звернула увагу на обґрунтовану в дисертаційному дослідженні необхідність удосконалення системи оцінювання ефективності діяльності приватних виконавців та запитала, яким чином запропоновані підходи можуть бути реалізовані на практиці?

Мельниченко А.В. відповіла, що підвищення ефективності функціонування інституту приватних виконавців потребує впровадження комплексної системи оцінювання, яка має включати чіткі показники результативності, аналітичні інструменти та механізми зворотного зв'язку. Авторка підкреслила, що використання таких підходів дозволить об'єктивно оцінювати діяльність приватних виконавців, виявляти проблемні аспекти та своєчасно реагувати на них, що в цілому сприятиме підвищенню якості виконання рішень і зміцненню довіри до відповідного інституту.

Після відповідей на запитання виступив **науковий керівник – професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.ю.н., професор Волкова Наталія Василівна:**

Науковий керівник зазначив, що зміст дисертації свідчить, що дослідження Мельниченко А.В. виконано на належному науковому рівні і має істотну наукову новизну. У дисертаційному дослідженні Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» самостійно опрацьовано значний обсяг наукових і практичних джерел, зокрема монографічні праці та матеріали правозастосовної, включаючи судову практику. У роботі сформульовано низку актуальних і змістовних висновків та пропозицій, що мають наукову новизну й практичне значення. Окремої позитивної оцінки заслуговує комплексний підхід дослідниці, який передбачає поєднання аналізу національних правових підходів із урахуванням міжнародного досвіду, що дало змогу всебічно розкрити сутність і особливості функціонування інституту приватних виконавців.

Дисертаційна робота Мельниченко А.В. свідчить про досягнення поставленої мети та належне вирішення визначених завдань дослідження. На високому теоретичному і практичному рівнях проаналізовано ключові аспекти правового статусу приватних виконавців. У межах дослідження послідовно розкрито роль Асоціації приватних виконавців України у забезпеченні належного рівня здійснення професійної діяльності приватних виконавців, проаналізовано кваліфікаційні вимоги та процедури доступу до відповідної професії з окресленням наявних проблемних аспектів і можливих напрямів їх удосконалення. Окрему увагу приділено з'ясуванню ролі держави у функціонуванні інституту приватних виконавців, зокрема в частині здійснення контролю, нагляду та притягнення до відповідальності, а також узагальненню правових засад забезпечення особистої та професійної безпеки приватних

виконавців під час вчинення виконавчих дій. У підсумку визначено рівень ефективності діяльності приватних виконавців в Україні та окреслено перспективи подальшого розвитку цього інституту. Сформульовані висновки є логічно обґрунтованими, узагальнюють результати авторського дослідження та відображають його наукову новизну. Основні положення роботи апробовані у наукових публікаціях, у яких повною мірою відображено позицію авторки щодо досліджуваної проблематики.

Авторкою повністю виконано індивідуальний план наукової та навчальної роботи. У процесі підготовки дисертації Мельниченко А.В. проявила себе як відповідальна, наполеглива та аналітично мисляча дослідниця, яка своєчасно й якісно виконувала поставлені завдання та продемонструвала високий рівень підготовки.

Науковий керівник зазначає, що дисертаційна робота Мельниченко Анни Володимирівни «Інститут приватних виконавців в Україні» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, подане на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є самостійним науковим дослідженням, що відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендоване до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

У **обговоренні** дисертаційного дослідження Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» взяли участь:

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.ю.н., професор Голубєва Н.Ю., яка зазначила, що подане дослідження вирізняється високим рівнем наукової обґрунтованості, логічною структурою та послідовністю викладення матеріалу. У роботі ґрунтовно розкрито теоретико-методологічні засади функціонування інституту приватних виконавців, узагальнено доктринальні підходи та запропоновано авторське бачення його правової природи. Окремо відзначено наявність нових наукових положень і практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації виконавчого провадження та підвищення ефективності діяльності приватних виконавців. Дисертаційне дослідження виконано на належному науковому рівні і повністю відповідає вимогам та може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді;

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.ю.н., професор, Андронов В.В. підкреслив актуальність обраної теми та її значення для розвитку юридичної науки і правозастосовної практики. Наголосив на вдалому поєднанні теоретичних узагальнень із результатами практичного аналізу, зокрема щодо визначення правового статусу приватного виконавця,

його дуалістичної природи та місця у системі суб'єктів виконавчого провадження. Відзначено, що авторкою досягнуто поставленої мети дослідження, а отримані результати мають як наукову, так і прикладну цінність. Та зазначив, що дисертація Мельниченко А.В. на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» відповідає вимогам, що пред'являються до дисертації, та може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Притуляк В.М.: відмітив високий рівень опрацювання матеріалу, повноту та обґрунтованість висновків. Було підкреслено, що у дисертації належним чином розкрито питання правового статусу приватних виконавців, систематизовано їх права та обов'язки, а також запропоновано напрями вдосконалення механізмів контролю та організації їх діяльності. Загалом робота справляє цілісне враження та відповідає сучасним вимогам до наукових досліджень та може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Яніцька І.А.: відзначила, що дисертація є комплексним науковим дослідженням, у якому всебічно розкрито проблематику функціонування інституту приватних виконавців в Україні. Позитивно оцінено обґрунтованість запропонованих висновків, зокрема щодо розвитку професійного самоврядування, удосконалення процедур доступу до професії та впровадження сучасних цифрових рішень у сфері виконавчого провадження. Зазначено, що результати дослідження мають важливе значення для подальшого розвитку відповідного інституту та практики виконання рішень та дисертація Мельниченко А.В. на тему «Інститут приватних виконавців в Україні», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам і може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних
виконавців в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Обґрунтування вибору теми дослідження. Ефективне виконання судових рішень є невід'ємною складовою реалізації права на справедливий суд та важливою гарантією захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Водночас в Україні проблема невиконання або несвоєчасного виконання судових рішень залишається однією з найбільш гострих, що

негативно впливає на рівень довіри до судової влади, стан законності та правопорядку в державі.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування дієвої та ефективної системи примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі - рішення), що відповідала б сучасним європейським стандартам. Статистичні дані свідчать про низький рівень фактичного виконання рішень органами Державної виконавчої служби, що зумовило потребу у докорінному реформуванні системи виконавчого провадження в Україні.

Важливим етапом такого реформування стало запровадження інституту приватних виконавців в Україні, який покликаний підвищити ефективність примусового виконання рішень, зменшити навантаження на державних виконавців та забезпечити реальне відновлення порушених прав осіб. Водночас функціонування інституту приватних виконавців породжує низку проблем теоретичного та практичного характеру, зокрема щодо співвідношення повноважень державних і приватних виконавців, меж їхньої відповідальності, а також механізмів судового контролю за їх діяльністю тощо.

Незважаючи на зростання наукового інтересу до проблем примусового виконання рішень, у вітчизняній юридичній науці відсутні комплексні дослідження, присвячені інституту приватних виконавців в Україні. Багато аспектів його правового регулювання залишаються дискусійними, а практика застосування законодавства – неоднорідною, що зумовлює необхідність подальшого наукового осмислення та вдосконалення нормативної бази.

Таким чином, вибір теми дослідження «Інститут приватних виконавців в Україні» обумовлений потребою теоретичного обґрунтування місця та ролі приватних виконавців у системі примусового виконання судових рішень, вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства та практики його застосування з метою забезпечення повного, своєчасного й ефективного виконання рішень.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять наукові праці вітчизняних учених, у яких досліджуються загальнотеоретичні та спеціальні проблеми виконавчого провадження, зокрема питання формування і розвитку науки виконавчого провадження, правової природи примусового виконання рішень, місця виконавчого провадження у механізмі судового захисту прав, а також правового статусу суб'єктів, які здійснюють примусове виконання рішень, контроль виконання рішень тощо. До таких науковців, які досліджували зазначену проблематику необхідно віднести: А. М. Авторгова, І.В. Андронova, Ю. В. Білоусова, В.І. Бобрика, В. С. Боєру, Н.В. Волкову, О. Б. Вербу, Н.Ю. Голубєву, Н. М. Грабар, К.В. Гусарова, Д. Є. Забзалюк, П. П. Заворотько, Д. Ю. Іщенко, М. Є. Кисельова, Л.В. Крупнову, Д. Д. Луспеника, П.В. Макушева, Ю. Д. Притику, В. М. Притуляка, Л.Л. Тарасенко, С. Я. Фурсу, С. В. Щербак та ін.

Незважаючи на запровадження змішаної моделі примусового виконання рішень та інституціоналізацію приватного виконавця як самостійного суб'єкта професійної діяльності, вітчизняна правова наука досі не виробила цілісної доктринальної концепції його правового статусу у системі виконавчого провадження. Відсутнє комплексне системне дослідження, у межах якого

інститут приватних виконавців розглядався б не фрагментарно, а у структурно-функціональному зв'язку з іншими учасниками провадження – державним виконавцем, сторонами та їх представниками, прокурором, експертом, спеціалістом, перекладачем тощо.

Наукова дискусія також характеризується відсутністю єдності щодо визначення правової природи інституту приватних виконавців, його місце в системі виконавчого провадження. Невирішеними залишаються питання співвідношення повноважень державного і приватного виконавців з огляду на принципи незалежності, професійної автономії та підконтрольності. Потребує подальшого теоретичного осмислення обсяг процесуальної правосуб'єктності приватного виконавця, межі його дискреційних повноважень та гарантії реалізації примусових заходів.

Спрямованість України на інтеграцію до європейського правового простору зумовлює необхідність модернізації національної системи примусового виконання рішень з урахуванням стандартів Ради Європи та практики Європейського суду з прав людини. У цьому аспекті особливого значення набуває розвиток інституту приватних виконавців як складової змішаної моделі виконання рішень, покликаної забезпечити оперативність, результативність і професійну автономність процедури примусового виконання судових актів та рішень інших органів (посадових осіб).

Актуальність дослідження визначається необхідністю формування цілісної доктринальної концепції інституту приватних виконавців в Україні, зокрема дослідження його правової природи, місця у системі суб'єктів виконавчого провадження, обсягу процесуальної правосуб'єктності та меж реалізації владних повноважень. Наукового осмислення потребують також питання удосконалення законодавчого регулювання організаційно-правової структури інституту приватних виконавців, правового статусу приватного виконавця, зміцнення гарантій його незалежності та відповідальності, а також вироблення узгодженої правозастосовної практики, що відповідала б європейським стандартам забезпечення балансу публічних і приватних інтересів у сфері примусового виконання рішень.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, Цивільний процесуальний кодекс України, Закони України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», інші нормативно-правові акти національного законодавства, а також норми законодавства окремих іноземних держав у сфері примусового виконання судових рішень приватними виконавцями.

Емпіричною основою дослідження є матеріали судової практики щодо здійснення примусового виконання рішень приватними виконавцями та функціонування інституту приватних виконавців в Україні, правові висновки Верховного Суду, рішення Конституційного Суду України, а також правові позиції Європейського Суду з прав людини щодо забезпечення ефективного виконання рішень та гарантій права на справедливий суд.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу

Національного університету «Одеська юридична академія» «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» на 2021–2025 рр., що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Правове та соціальне життя людини в людиноцентристському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000266).

Мета і завдання дослідження. Метою наукового дослідження є визначення поняття та правової природи інституту приватних виконавців, організаційно-правових засад функціонування, особливостей правового статусу приватного виконавця, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання та визначення перспектив розвитку цього інституту з урахуванням міжнародного досвіду.

Для досягнення поставленої мети у дисертації передбачається вирішення таких основних завдань:

- дослідити наявні наукові підходи до розуміння інституту приватних виконавців у вітчизняній правовій доктрині та узагальнити існуючі концепції його правової природи;
- визначити поняття та правову природу інституту приватних виконавців, його основні характеристики та правові засади функціонування;
- проаналізувати моделі примусового виконання рішень у національних та зарубіжних системах, виявити їх переваги і недоліки;
- визначити правовий статус приватного виконавця;
- охарактеризувати роль Асоціації приватних виконавців України у забезпеченні належного здійснення професійної діяльності приватних виконавців;
- проаналізувати кваліфікаційні вимоги та процедуру доступу до професії приватного виконавця, визначити проблемні аспекти та можливості їх удосконалення;
- з'ясувати роль держави у функціонуванні інституту приватних виконавців, зокрема в частині контролю, нагляду та відповідальності приватних виконавців;
- узагальнити юридичні засади охорони особистої та професійної безпеки приватних виконавців під час здійснення виконавчих дій;
- визначити ефективність діяльності приватних виконавців в Україні та перспективи розвитку інституту приватних виконавців;
- розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства про діяльність приватних виконавців з урахуванням міжнародних і європейських стандартів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі функціонування інституту приватних виконавців, організація та здійснення примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) приватними виконавцями в Україні.

Предметом дослідження є інститут приватних виконавців в Україні.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження становить діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання, який дозволив розглянути інститут приватних виконавців як динамічне правове

явище, що розвивається у взаємозв'язку з соціально-економічними та державно-правовими процесами в Україні. У процесі дослідження також використовувалися загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, застосування яких зумовлювалося метою, завданнями та структурою роботи.

Методи формальної логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія) застосовувалися під час опрацювання наукових підходів до розуміння інституту приватних виконавців, дослідження нормативно-правових актів, матеріалів судової та іншої правозастосовної практики, а також при формулюванні теоретичних узагальнень і висновків (розділи 1, 2, 3 дисертації).

Історико-правовий метод використовувався при дослідженні становлення та розвитку наукових поглядів на інститут приватних виконавців в Україні, а також при аналізі еволюції відповідного правового регулювання (розділ 1 дисертації).

Системно-структурний метод дав змогу визначити поняття, правову природу та місце інституту приватних виконавців в системі виконавчого провадження, а також проаналізувати його внутрішню структуру, суб'єктний склад і механізми самоврядування приватних виконавців (розділи 1, 2 дисертації).

Формально-юридичний метод застосовувався при дослідженні змісту правових норм, що регулюють статус приватних виконавців, порядок доступу до професії, їхні права, обов'язки та відповідальність, а також роль держави у регулюванні та нагляді за діяльністю приватних виконавців тощо (розділи 1, 2, 3, 4 дисертації).

Порівняльно-правовий метод використовувався під час аналізу міжнародного досвіду правового регулювання інституту приватних виконавців та зіставлення його з національною моделлю з метою виявлення спільних і відмінних рис, а також можливостей імплементації позитивних зарубіжних практик в Україні (розділи 1, 2, 3, 4 дисертації).

Метод правового моделювання застосовувався при формуванні пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання інституту приватних виконавців, зокрема у частині забезпечення особистої та професійної безпеки приватних виконавців, підвищення ефективності їх діяльності та визначення перспектив подальшого розвитку цього інституту (розділ 3 дисертації).

Соціологічний і статистичний методи використовувалися для аналізу та узагальнення практики діяльності приватних виконавців, оцінки ефективності функціонування інституту приватних виконавців, а також обґрунтування запропонованих у роботі теоретичних і практичних висновків (розділи 2, 3 дисертації).

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим комплексним дослідженням теоретичних та практичних проблем інституту приватних виконавців в Україні, виконаним на матеріалах оновленого виконавчого законодавства та процесуального законодавства України з урахуванням європейського досвіду.

У дисертаційному дослідженні отримані такі результати, що мають наукову новизну:

вперше:

- надано визначення поняття інституту приватних виконавців як самостійного правового інституту у системі права України, який становить сукупність правових норм, що регулюють організаційні, функціональні та професійні засади діяльності приватних виконавців як суб'єктів примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), визначають їх правовий статус, компетенцію, порядок набуття професійних повноважень, механізми здійснення примусового виконання, а також гарантії незалежності та відповідальності у забезпеченні реалізації прав і законних інтересів сторін виконавчого провадження;

- запропоновано розширити повноваження Асоціації приватних виконавців України шляхом наділення її правом установлювати та затверджувати діапазон мінімальних і максимальних тарифів на винагороду приватного виконавця з урахуванням категорії рішення, складності виконавчих дій, розміру стягнення та регіональних особливостей, із передбаченням обов'язкового погодження таких тарифів із Міністерством юстиції України, їх реєстрації та оприлюднення, а також закріпленням за Асоціацією приватних виконавців України функції контролю за дотриманням встановлених тарифів приватними виконавцями шляхом перевірки фінансової звітності та застосування заходів професійного впливу;

- обґрунтовано концепцію нормативної трансформації Автоматизованої системи виконавчого провадження з інформаційно-облікового ресурсу у повноцінну цифрову платформу здійснення примусового виконання рішень, що передбачає законодавче закріплення: обов'язкової інтеграції Автоматизованої системи виконавчого провадження з ключовими державними реєстрами, функціонування електронного кабінету учасників виконавчого провадження як процесуальної форми реалізації їхніх прав та обов'язків, а також впровадження електронної моделі міжвідомчої взаємодії виконавців і контролюючих органів у режимі реального часу;

- запропоновано систему штрафних санкцій як додатковий захід дисциплінарної відповідальності приватних виконавців із градацією від 25% до 75% середньомісячного доходу приватного виконавця залежно від кількості та тяжкості порушень протягом календарного року;

- запропоновано законодавчо впровадити комплекс заходів, спрямованих на підвищення безпеки та захист приватних виконавців під час здійснення виконавчих дій, що включає: обов'язковий поліцейський супровід під час здійснення виконавчих дій; право укладання договорів з приватними охоронними структурами; створення спеціалізованої служби моніторингу безпеки при Асоціації приватних виконавців України; впровадження комплексної системи страхування професійних ризиків;

- запропоновано створення інституту уповноважених державних ревізорів у структурі Міністерства юстиції для здійснення аналізу та моніторингу роботи приватних виконавців із використанням цифрових платформ та виявлення ризик-факторів на підставі автоматичного спрацювання «триггерів ризику»;

вдосконалено:

- науковий підхід до класифікації прав та обов'язків приватного виконавця шляхом їх систематизації за комплексом критеріїв (функціонально-цільовим, характером юридичного впливу та стадійності виконавчого провадження) з виокремленням чотирьох взаємопов'язаних груп: організаційно-розпорядчих, пошукових, правозабезпечувальних та фінансових;

- теоретичне розуміння співвідношення прав та обов'язків приватного виконавця як взаємозумовлених елементів його правового статусу шляхом їх структуризації не лише як переліку законодавчо визначених повноважень, а як функціонально інтегрованої системи, орієнтованої на досягнення мети виконавчого провадження;

- систему допуску до професії приватного виконавця в частині запровадження диференційованого підходу до тривалості стажування: одного місяця для кандидатів із стажем роботи у сфері права понад п'ять років та три місяці для кандидатів зі стажем роботи у сфері права від двох до п'яти років;

- процедуру кваліфікаційного оцінювання приватних виконавців через основні напрями: повну цифровізацію та стандартизацію процедури іспиту із створенням єдиної цифрової платформи з банком понад дві тисячі стандартизованих тестових завдань; законодавче закріплення вимог до прозорості процедур;

- систему стажування приватних виконавців через впровадження модульної системи підготовки, яка передбачає заміну половини стажування інтенсивними навчальними модулями з практичними симуляціями та створення системи державного співфінансування стажування;

- концепцію державно-приватного партнерства у сфері безпеки приватних виконавців, де державні органи гарантують мінімальний набір гарантій безпеки, а Асоціації приватних виконавців України переймає функції саморегулювання, моніторингу безпеки та захисту інтересів її членів;

набуло подальшого розвитку:

- наукове положення щодо інституційної трансформації системи примусового виконання, у межах якого запропоновано запровадження у структурі органів публічної влади спеціалізованого корпусу державних виконавців зі спеціальною компетенцією, на яких доцільно покласти виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо України, справ у сфері національної безпеки та оборони, стягнення значних сум до державного бюджету, а також конфіскації майна у справах про корупційні й воєнні злочини, із визначенням їх особливого правового статусу, гарантій незалежності та порядку підзвітності. Одночасно обґрунтовано необхідність скасування загальної (універсальної) компетенції державних виконавців у її чинному обсязі та перерозподілу повноважень між спеціалізованим державним корпусом і приватними виконавцями, що забезпечує функціональну спеціалізацію публічного сегмента та оптимізацію змішаної моделі примусового виконання рішень;

- напрямки вдосконалення діяльності Асоціації приватних виконавців України. В частині: посилення ролі професійного самоврядування на центральному та регіональному рівнях; розвиток міжнародного співробітництва; впровадження сучасних технологій у професійну діяльність; підвищення

стандартів професійної етики; впровадження цифрових платформ для моніторингу та прогнозування діяльності приватних виконавців; інтеграції механізмів медіації та удосконалення системи безперервної професійної підготовки;

- впровадження комплексної системи оцінки ефективності приватних виконавців, що поєднує композитний індекс результативності (CEEI), KPI-матрицю, бенчмаркінг із колективним рейтингом, систему клієнтського зворотного зв'язку та механізм вибору виконавця на основі оцінки (score-based), забезпечуючи стандартизоване, багатовимірне та прозоре оцінювання їхньої діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та пропозиції, сформульовані в дисертаційному дослідженні, можуть бути використані у:

науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальшого розвитку вчення про інститут приватних виконавців в Україні; правотворчій діяльності – для підготовки проектів законів про внесення змін до Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» з метою удосконалення інституту приватних виконавців в Україні; правозастосовній діяльності – при здійсненні примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) приватними виконавцями; навчальному процесі – при викладанні курсів «Виконавче провадження», підготовці підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, практикумів із зазначеної дисципліни.

Апробація матеріалів дисертації. Дисертацію виконано та обговорено на кафедрі цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Теоретичні висновки, сформульовані у дисертації, доповідалися та обговорювалися на всеукраїнських науково-практичних конференціях: Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю. С. Червоного «Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану» (м. Одеса, 16 грудня 2022 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю. С. Червоного «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» (м. Одеса, 28 грудня 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Новели цивільного процесуального законодавства: цивільна юрисдикція, процесуальні строки» (Одеса, 8 квітня 2024 р.); Науково-практичній конференції «Новели цивільного процесуального законодавства: спрощені провадження» (м. Одеса, 5 травня 2025 р.).

Публікації. Основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, відображено в 4 наукових статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, а також у 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію матеріалів дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Мельниченко А. В. Фінансово-економічні аспекти діяльності приватних виконавців: тарифікація та оплата послуг. *Київський часопис права*. 2025. № 3. С. 82–89. URI: <https://doi.org/10.32782/klj/2025.3.11>
2. Мельниченко А. В. Етичні стандарти та професійна відповідальність приватних виконавців. *Актуальні проблеми держави і права*. 2025. Вип. 107. С. 198–205. URI: <http://www.apdp.in.ua/v107/26.pdf>
3. Мельниченко А. В. Захист прав боржника у виконавчому провадженні приватного виконавця. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2025. Вип. 4 (63). 2025. С. 33–39. URI: http://pjuv.nuoua.od.ua/v4_2025/8.pdf
4. Мельниченко А. В. Приватне виконання судових рішень як елемент реформи цивільного судочинства в Україні. *Право і суспільство*. 2025. № 5. Ч. 1. С. 91–100. URI: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive /2025/5_2025/ part_1/14.pdf

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Мельниченко А. В. Цивільне процесуальне правонаступництво: актуальні питання // Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. ім. Ю. С. Червоного (Одеса, 16 грудня 2022 р.). за заг. ред. Н. Ю. Голубевої. Одеса : Фенікс, 2022. С. 112-117. URI: <https://hdl.handle.net/11300/22996>
6. Мельниченко А. В. Роль приватних виконавців в системі ефективного виконання судових рішень // Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. ім. Ю. С. Червоного (Одеса, 28 грудня 2023 р.) [Електронне видання] / за заг. ред. Н. Ю. Голубевої ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. С.78-80. URL: <https://hdl.handle.net/11300/27187>
7. Мельниченко А.В. Особливості звернення стягнення на доходи боржника: сучасні реалії // Новели цивільного процесуального законодавства: цивільна юрисдикція, процесуальні строки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 8 квітня 2024 р.) / за заг. ред. Н. Ю. Голубевої ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. С. 106-109. URL: <https://hdl.handle.net/11300/27821>
8. Мельниченко А. В. Процесуальні наслідки рішень, ухвалених у спрощеному провадженні, для приватного виконавця // *Новели цивільного процесуального законодавства: спрощені провадження* : матеріали наук.-практич. конф. (м. Одеса, 5 трав. 2025 р.) / упоряд.: Н. Ю. Голубева, І. А. Яніцька, О. В. Сатановська ; за заг. ред. Н. Ю. Голубевої ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Юридична література, 2025. 108 с. С. 65-67. URL:

Особистий внесок дисертантки. Дисертаційна робота є власним авторським дослідженням, у якому наукові положення, висновки та пропозиції обґрунтовано самостійно в результаті опрацювання значної кількості джерел монографічного, нормативно-правового, правозастосовного характеру, в тому числі судової практики та зарубіжного досвіду.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною науковою мовою, стиль викладання відповідає прийнятному у науковій літературі й забезпечує легкість та доступність сприйняття наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Загальний висновок. Враховуючи викладене, вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Мельниченко А.В. на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами від 31 травня 2019 р. № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

У результаті відкритого голосування учасники засідання фахового семінару в кількості 14 осіб подали голоси «за». Ніхто із учасників фахового семінару не

проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи Мельниченко А.В. до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Мельниченко Анни Володимирівни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами від 31 травня 2019 р. № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати дисертацію Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

4. Запропонувати Вченій раді Національного університету «Одеська юридична академія» персональний склад разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення публічного захисту дисертації Мельниченко Анни Володимирівни на тему «Інститут приватних виконавців в Україні», зокрема:

1. **Голова ради – ГОЛУБЄВА Неллі Юріївна** – д.ю.н., професор, завідувачка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензенти:

2. **АНДРОНОВ Ігор Володимирович** - д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

3. **ЯНІЦЬКА Інна Анатоліївна** – к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

Офіційні опоненти:

4. **БОБРИК Володимир Іванович** – д.ю.н., професор, в.о. заступника директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака, Національної академії правових наук України;

5. **СНІДЕВИЧ Олександр Станіславович** – к.ю.н., доцент кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук (докторів філософії в галузі «Право») за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 14; проти – немає; утримались – немає.

**Головуюча на засіданні,
д.ю.н., професор,
завідувачка кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Неллі Голубєва

**Секретар на засіданні,
лаборант кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Олександра РАБОЧА